

SELVFØLELSE: oppleve egenverd, akseptere seg selv, kjenne seg akseptert, oppleve indre styrke og ha positiv holdning til seg selv.

SELVKONTROLL: å kunne tilpasse seg ulike situasjoner, takle konflikter og utsette egne behov og ønsker i situasjoner som kreves turtaking, kompromisser og felles avgjørelser. Hvordan en kan hevde seg selv og egne meninger på en god måte, og tørre å stå imot gruppepress og bli med på lek og samtaler som allerede er i gang

SOSIAL KOMPETANSE

EMPATI: å ha forståelse for andres perspektiver, tanker og følelser, kunne leve seg inn i andres situasjon, vise medfølelse og ta hensyn og kunne tolke og forstå følelsesuttrykk.

SELVHEVDELSE: å kunne hevde seg selv og egne meninger på en god måte, våge å stå imot gruppepress, ta initiativ og bli med på lek og samtaler som allerede er i gang, delta uoppfordret og invitere andre

PROSOSIAL ATFERD: å ha positive, sosiale holdninger og å kunne utføre handlinger som å oppmuntre, bry seg om, vise omsorg, hjelpe til og dele med andre

SOSIAL KOMPETANSE

- Nøkkelen til trivsel og fellesskap i barnehagen
- Det handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner
- Et barn som samhandler godt med andre, kan både tilpasse seg fellesskapet og være en synlig deltaker som hevder sin plass
- Sosial kompetente barn lykkes med å etablere positive relasjoner

BARNAS SOSIALE UTVIKLING

1-2 ÅR	2-3 ÅR	3-4 ÅR	4-5 ÅR	5-6 ÅR
<ul style="list-style-type: none"> ○ viser ulike følelsesuttrykk ○ søker etter andre barn og voksne ○ begynnende samspill og turtaking ○ sier takk ○ er med og trøster andre 	<ul style="list-style-type: none"> ○ er mer samarbeidsvillig i aktiviteter ○ har evne til empati (eksempel: se når andre er lei seg) ○ kan motta og forstå en beskjed ○ kan holde oppmerksomheten over kortere tid 	<ul style="list-style-type: none"> ○ tar kontakt med andre og opprettholder kontakten ○ blir tatt kontakt av andre barn ○ viser empati (for eksempel trøster når andre gråter) ○ gir uttrykk for mestringsglede ○ deltar i aktiviteter ○ mestrer turtaking ○ leker med andre barn/ utvikler vennskapsbånd ○ mestrer høflighetsfraser som «god morgen» og «takk for mat» 	<ul style="list-style-type: none"> ○ forstår og kan de «sosiale spillereglene», evne til samspill og samlek ○ samarbeid med andre barn ○ har en viss selvkontroll, viser følelser uten at det går utover andre ○ har knytt vennskapsbånd ○ tør å prøve nye ting og takler utfordringer ○ kan holde oppmerksomheten over lengre tid ○ takler overgangen fra en aktivitet til en annen ○ har kunnskap om seg selv ○ er selvstendig i hverdagsaktiviteter ○ forstår lekesignal 	<ul style="list-style-type: none"> ○ mottar og forstår en kollektiv beskjed ○ viser akseptable følelsesuttrykk ○ er initiativrik og sosial aktiv uten å opptre som «verdensmester» eller trykke andre ned ○ forståelse for at vi er likeverdige ○ tør å protestere, argumentere og hevde egne synspunkter ○ tar kontakt på en positiv måte ○ klarer å kjede seg i perioder uten å bli aktivisert av en voksen ○ kjenner sine egne sterke og svake sider, er bevisst om hva en mestrer

MÅL

<ul style="list-style-type: none"> ○ Jeg får hjelp til å regulere mine følelser ○ Jeg får oppleve en trygg barnehagehverdag ○ Jeg får hjelp til å kjenne igjen følelser 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Jeg kan dele med andre ○ Jeg kan si «hei» når jeg kommer og «ha det» når jeg drar ○ Jeg kan hjelpe andre/ hjelpe til ○ Jeg kan trøste andre med hjelp fra en voksen ○ Jeg kan vente på tur ○ Jeg kan ta kontakt på en positiv måte 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Jeg kan delta i aktivitet ledet av andre ○ Jeg kan akseptere at vi er forskjellige ○ Jeg kan høre når andre snakker ○ Jeg kan imot en beskjed ○ Jeg kan leke med andre enn barn fra min egen lekegruppe ○ Jeg kan være høflig ○ Jeg kan inkludere andre barn i leken ○ Jeg kan spørre om å få låne noe ○ Jeg kan rydde etter meg 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Jeg kan løse konflikter med ord ○ Jeg kan la andre få viljen sin ○ Jeg kan være en god venn ○ Jeg kan be om hjelp på en positiv måte ○ Jeg kan si «nei» ○ Jeg kan fortelle hvordan jeg har det ○ Jeg kan si ifra når jeg ikke har noen å leke med 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Jeg kan leke med alle ○ Jeg kan innrømme feil og ordne opp etter meg ○ Jeg kan si min mening ○ Jeg tør å ta nye utfordringer ○ Jeg er en rollemodell for yngre barn ○ Jeg kan ta ansvar for egne ting ○ Jeg kan samarbeide i en gruppe og tåle å tape ○ Jeg tør å snakke foran en gruppe ○ Jeg har trua på at jeg klarer å løse utfordringer på egenhånd
--	---	--	---	--

VOKSNES ROLLE

- **Vi er tilstedeværende voksne. Vi støtter barna i relasjonsbygging som gir barna en trygg og positiv opplevelse**
- **Vi er sensitive voksne som tolker barnets signaler og hjelper barna å sette ord på følelsene**
- **Vi roser og fremsnakker gode handlinger som barna gjør til hverandre**
- **Vi er positive også når barna ikke mestrer. De positive tilbakemeldingene må ikke bare komme når barna lykkes med noe**
- **Vi hjelper barn å forholde seg til andre barn enn dem de vanligvis leker med (eksempelvis tenke nye relasjoner på turer og andre aktiviteter)**
- **Vi er observante og lydhøre voksne som veileder barna i konfliktløsninger**
- **Vi lærer barna at vi reagerer forskjellig på samme situasjon (noen synes aking er spennende, mens andre blir redde)**
- **Vi hjelper barnet å bruke språket for å regulere sinne/ frustrasjon i stedet for utagering**
- **Vi viser anerkjennelse for barnas opplevelser og behov: det at vi anerkjenner betyr ikke at vi er enige eller at alt er greit. Det betyr at vi har forståelse og respekt for barnas følelser og uttrykk**
- **Vi er gode rollemodeller. Vi snakker ikke nedsettende til eller om andre verken barn, foreldre eller kollegaer**
- **Vi praktiserer empatisk væremåte**
- **Vi har nulltoleranse for mobbing**
- **Vi bygger opp barnas selvfølelse (verdien du ser i deg selv/ hvor glad du er i deg selv)**
- **Vi viser at hvert barn er unik og verdifull**
- **Vi respekterer lekens egenart**

Vårt mål er at alle barn i barnehagealder skal oppleve å få en venn, være en venn og holde på et vennskap.

